

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Євстіфеева Микити Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України

Київ
13 червня 2024 року
№ 104-3(П)/2024

Справа № 3-78/2024(166/24)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Євстіфеева Микити Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Євстіфеев М.І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 24, частині третій статті 124, пунктам 1, 9 частини другої статті 129, частинам першій, третій статті 129¹ Конституції України (конституційність) частину першу статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс) „в тому, що

вона унеможливилює роз'яснення судом правових наслідків ухваленого ним судового рішення для учасників справи“.

Відповідно до частини першої статті 254 Кодексу „за заявою учасника справи, державного виконавця суд роз'яснює ухвалене ним судове рішення, яке набрало законної сили, не змінюючи змісту судового рішення, шляхом постановлення ухвали“.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Євстіфеев М.І. у 2018 році брав участь у конкурсі з відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) і Конкурсна комісія з відбору членів Національного агентства (далі – Конкурсна комісія) рішенням визначила його одним із переможців цього конкурсу.

Один із учасників цього конкурсу – Андреев М.А., – не погодившись із його результатами, звернувся до Окружного адміністративного суду міста Києва з позовом про визнання протиправними і скасування протоколу Конкурсної комісії від 5 грудня 2018 року № 5 та розпорядження Кабінету Міністрів України „Про затвердження складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти“ від 27 грудня 2018 року № 1063-р, яким було затверджено склад Національного агентства, до якого Євстіфеев М.І. увійшов. Окружний адміністративний суд міста Києва рішенням від 23 жовтня 2019 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 14 вересня 2020 року, відмовив у задоволенні зазначеного позову.

Колегія суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду постановою від 13 жовтня 2021 року скасувала зазначені судові рішення і ухвалила нове рішення, у якому, зокрема, визнала протиправними і скасувала „рішення Конкурсної комісії <...> щодо відбору членів Національного агентства“ і вказане розпорядження Кабінету Міністрів України.

Євстіфеев М.І. звернувся до Конкурсної комісії „із заявою про забезпечення реалізації прав та інтересів кандидата у члени Національного агентства“, у якій

твердив, що юридичним наслідком зазначеної постанови суду касаційної інстанції „є поновлення конкурсної процедури, розпочатої Конкурсною комісією у 2018 році, і виникнення в неї обов’язку вжити усіх заходів, спрямованих на завершення цього конкурсу і визначення його результатів“. Однак Конкурсна комісія не відреагувала на зазначену заяву.

З огляду на це Євстіфеев М.І. звернувся до Верховного Суду із заявою про роз’яснення постанови колегії суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 13 жовтня 2021 року, зазначивши про існування в нього та Конкурсної комісії „розбіжних позицій щодо наслідків ухваленої судом постанови для конкурсної процедури, розпочатої у 2018 році“.

Колегія суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 24 квітня 2024 року відмовила у задоволенні вказаної заяви. Суд касаційної інстанції, посилаючись на частину першу статті 254 Кодексу, зазначив, що „в ухвалі про роз’яснення судового рішення суд усуває недоліки його змісту, унаслідок яких судові рішення або окремі його частини допускали декілька варіантів тлумачення“; а також дійшов висновку, що зміст вказаної постанови „викладений в спосіб, що відповідає критеріям зрозумілості <...> заявникові повністю зрозумілий її зміст“, а „незгода заявника з тим, як інший учасник справи розтлумачив для себе правові наслідки судового рішення та/або з рішеннями, діями (бездіяльністю) учасника справи під час виконання судового рішення не свідчить про незрозумілість судового рішення та не є підставою для його роз’яснення“.

1.2. Євстіфеев М.І. зазначає, що Конституція України «відносить до юрисдикції суду „будь-який юридичний спір“» (частина третя статті 124), „закріплює принцип обов’язковості судового рішення і визначає, що воно ухвалюється іменем України“ (пункт 9 частини другої статті 129, частина перша статті 129¹), „закріплює за судом функцію контролю за виконанням судового рішення“ (частина третя статті 129¹), тому, на його думку, „унормовуючи порядок здійснення судочинства, законодавець має конституційне зобов’язання

запровадити дієві процесуальні механізми, які б забезпечували повну юрисдикцію суду у розв'язанні всіх спірних питань, котрі виникають у зв'язку з правовими наслідками судового рішення для учасників справи. У протилежному випадку не можна буде гарантувати, що судові рішення дійсно призводять до остаточного розв'язання юридичного спору“.

Євстіфеев М.І. також указує, що „нормативне регулювання доступу учасників справи до суду з метою розв'язання спірних питань, які виникають у зв'язку з правовими наслідками судового рішення для учасників справи, є різними: <...> позивач має дієву можливість ініціювати розгляд таких питань судом <...> інші учасники справи мають можливість ініціювати лише розгляд судом питання про роз'яснення судового рішення, який, утім, обмежений нормативним ефектом“ частини першої статті 254 Кодексу, „що виключає можливість роз'яснення судом правових наслідків ухваленого ним рішення“.

Автор клопотання висновує, що частина перша статті 254 Кодексу „в тому, що вона унеможливує роз'яснення судом правових наслідків ухваленого ним судового рішення для учасників справи“ суперечить частині першій статті 24, пункту 1 частини другої статті 129 Конституції України, „оскільки означений нормативний ефект звужує обсяг процесуальних можливостей учасників справи (крім позивача) у порівнянні із можливостями позивача“, а також частині третій статті 124, пункту 9 частини другої статті 129, частинам першій, третій статті 129¹ Конституції України, „оскільки не створює дієвого механізму розв'язання судом спірних питань щодо правових наслідків ухваленого ним рішення за ініціативою учасників справи“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу зазначає, що внаслідок застосування в остаточному судовому рішенні у його справі частини першої статті 254 Кодексу було порушено його гарантовані Конституцією України права, а саме „на участь в управлінні державними справами“ (частина перша статті 38), „на захист прав і свобод судом“ (частина перша статті 55).

Обґрунтовуючи свої твердження, Євстіфеев М.І. цитує приписи Конституції України, Кодексу, посилається на рішення Конституційного Суду України,

практику Верховного Суду, а також на судові рішення у його справі, копії яких долучено до матеріалів конституційної скарги.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Євстифеев М.І., твердячи про невідповідність частини першої статті 254 Кодексу частині першій статті 24, частині третій статті 124, пунктам 1, 9 частини другої статті 129, частинам першій, третій статті 129¹ Конституції України, не довів взаємозв'язку оспорюваного припису Кодексу, що стосується лише питання роз'яснення судового рішення, із указаними конституційними приписами, які визначають принцип рівності, юрисдикцію судів, рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, обов'язковість судового рішення і його виконання. Проте автор клопотання висловлює власне бачення внормованої частиною першою статті 254 Кодексу можливості роз'яснення судового рішення, ототожнюючи її та „роз'яснення судом правових наслідків ухваленого ним судового рішення для учасників справи“, яке до того ж не

впливає з указаних приписів Конституції України і не визначено в Кодексі для жодного учасника судового процесу.

З огляду на це Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що автор клопотання не навів аргументів, як саме частина перша статті 254 Кодексу, яка була застосована в остаточному судовому рішенні в його справі, порушує його конституційні права, гарантовані статтями 38, 55 Конституції України.

Отже, автор клопотання не обґрунтував тверджень щодо неконституційності частини першої статті 254 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

3. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо її зміст і вимоги є очевидно необґрунтованими або наявне зловживання правом на подання конституційної скарги (частина четверта статті 77).

Із матеріалів конституційної скарги вбачається, що предмет конституційного контролю не пов'язаний із захистом конституційних прав Євстіфеева М.І., які, на його думку, зазнали порушення внаслідок застосування саме частини першої статті 254 Кодексу в остаточному судовому рішенні в його справі.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає за потрібне зазначити, що з приписів частини четвертої статті 55, статті 151¹ Конституції України, статей 55, 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“ випливає, що інститут конституційної скарги покликаний забезпечити захист гарантованих Конституцією України прав людини, які зазнали порушення внаслідок застосування закону (його окремих приписів) в остаточному судовому

рішенні в справі суб'єкта права на конституційну скаргу. Звернення з конституційною скаргою для розв'язання інших питань, не пов'язаних із конституційністю застосованого в остаточному судовому рішенні закону України (його окремих приписів), має ознаки зловживання правом на подання конституційної скарги, що відповідно до частини четвертої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Євстіфеева Микити Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 254 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**